

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marți, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul în litere armonioase — și timbru de 30 cr. pentru de-care publicare.

Revista politică.

Sibiu, în 8 Decembrie.

Ce se înregistrează cronistul din politica internă actuală a Ungariei, pentru a mai face senzație cu scrierile sale? Publicul s'a datat deja a auzi pe și ce merge de execuțiuni, defraudări și tâlhării înspăimîntătoare, de cari sînt cuprinse comitate întregi, d. e. comitatul Bacs-Bodrogului... , încât ești silit a constata, că o politică și o administrație nu poate fi bună acolo, unde se tâmpesc chiar susceptibilitatea față cu astfel de scrieri. Vorbim numai de starea materială a Ungariei și a populațiunii sale fără nici o privire la naționalitate și la naționalități. Aceste din urmă de mult sînt deprinse cu tractamentul cel mai „părintesc” al celor dela putere din Budapesta și cine după atîta experiență plăcută tot s'ar mai îndoi despre nemărginita bunăvoință a guvernului maghiar față cu naționalitățile nemaghiare, este invitat a asculta cele ce le a șiș ministrul-president Tisza la banchetul, ce i s'a dat de credincioșii săi intru serbarea aniversării de 50 ani dela nascerea sa. Tisza a ridicat „un toast” pentru Ungaria, căreia este consacrată ninsu-nta întregii sale existențe; însă nu pentru Ungaria aceea, în care 5—6 milioane apără(?) existența națională în contra tuturor celorlalți locuitori ai țerei, ci pentru Ungaria aceea, a cărei 15 milioane locuitori, fără deosebire de limbă, credință și descendență, se unesc în ninsu-nta pentru binele și prosperarea patriei.* Ce vorbe frumoase și sublim! Ce săi faci? Stau alegerile pentru diete înaintea ușei, și deoarece în cercuile curat maghiare șancele guvernului de astăzi sînt foarte nefavorabile: eară „naționalitățile” după dl Tisza au chemarea, a' scoate la liman. Vom vedea! Vom vedea dacă „naționalitățile” mai sînt capabile a crede cuvintelor astăzi sirenice ale „sfîrșimătorului naționalităților” de ieri! —

Între cestiunile politice externe locul cel dintîiu pare a' ocupa pretenșiunile Greciei. Se discută în diaristica Europei de o parte expedi-entul unui arbitru, cărui ar avă a se supune amîndouă părțile, Turcia și Grecia; de altă parte se răspîndesc faima despre o modalitate de împăciuire, ce ar consista într'o cesiune a insulei Creta din partea Turciei la dispoziția împăratului german Wilhelm, care apoi ar avă să cedeze acea insulă Greciei.

Altecu o telegramă din Berlin dto 18 Decembrie n. anunță deja: „Grecia a respins proiectul, de a accepta prin mijlocirea împăratului Wilhelm insula Creta în loc de anumite părți din Epir și Tesalia.”

În România două lucruri preocupă lumea: răspunsurile corpurilor legiuitoare la discursul de tron și atentatul asupra ministrului Brătianu. Cercetarea urmează și se asteaptă lumină deplină în privirea personelor și a motivelor adevărate, cari au dat nascere faptului original.

Încât pentru cestiunea dunăreană, interesul a mai slăbit de

când cu retragerea avant-proiectului din partea delegatului austriac. Retragerea Austro-Ungariei este recunoscută chiar și de presa vieneză. Eată ce scrie în această privință „N. Freie Presse:—

„Acum se confirmă și de prin părțile oficioase de aici, că Austro-Ungaria a suferit o înfrângere în comisiunea dunăreană. Astfel fiind, se poate dar privi ca înlăturat ante-proiectul austriac pentru cestiunea aceasta. Austro-Ungaria a fost nevoită să bată în retragere și va respinge toate propunerile, care vor fi contradicțoare cu spiritul tratatului de la Berlin. Cu chipul acesta, articolul 55 din tratatul dela Berlin intră în societatea acelor stipulațiuni ale acestui instrument internațional a căror executare trebuie așteptată cu răbdare. Nu trebuie negreșit să ne temem că din această cauză se va distruge concertul european, dar, după atitudinea mai multor din puteri în cestiunea dunăreană, se poate constata: ce fel de înțelegere domnesce în acest faimos concert.”

Afacerea din Agria în parlament.

(Urmare)

Ministrul president Tisza: Nu a fost vorba în comisiune de încredere. Eu am șiș numai că nu pot spîgîni esmiterea unei comisiuni miste pentru cuvîntul, că o asemenea procedere ar însemna că se condamnă a priori procedura judecătorească care e întemeiată pe lege. (Aprobări în dreapta). La această părere țin și ași.

Dar cum stăm cu afacerea din Agria?
Se pretinde că la 4 Octomvre 1879 s'a comis o vătămăre a stindardului național. Din cercetare a rezultat, că în 4 Octomvre au fost desfașurate amîndouă stindardele, că în acea șiș nici unul n'a fost atins, numai a doua șiș un stindard fu delăturat în modul arătat de raportor.

Procedura militară fiind basată în legile noastre, o anchetă nouă, mistă nu se poate pretinde, pentru că în cazul concret de față nu este nici necesitate nici posibilitate pentru o asemenea anchetă. Nu ved nici necesitatea pentru a se substerne protocolle de instrucțiune, (Contrașiciri în stînga estremă) pentru că parlamentul nu e judecătorie (Nelinisec în stînga estremă). Încât pentru consecuentele politice, fie care și poate face o judecată după descoperirile ce s'au dat.

Ig. Helfy (înterupend): Asupra guvernului judecă parlamentul.

Ministrul president Tisza (continund): E pagubă că dl Helfy se aprinde așa tare, căci nime nu se îndoesce că parlamentul are să judece asupra guvernului. Fiesce care deputat poate să aibă prepusul, că guvernul nu a raportat conform actelor, poate vota amănarea și neîncrederea, poate cere pnnerea guvernului în stare de acuză, dreptul acesta este nerestrins. Eu însă sînt de părere, că interesul pentru a scuti inviolabilitatea stindardului național nu poate fi acela, că dacă din cercetarea legală a rezultat

că nu există faptul vătămării stindardului, totuși se afirmă cu ori ce preț, că s'a întemplat o vătămăre. (Aprobări viu în dreapta. G. Ugron întreure: Protocolul vorbesce!)

Vă rog să mă credeți că eu aper onoare stindardului național ca ori și care alt fiu al patriei. (G. Ugron întreure: Vedem!) O apăr și am apărat ideile împreunate cu stindardul și atunci, când foarte mulți țeau în această afacere, unii din cauza etății, alții pentru temperamentul lor, căci într'adevăr nu era lucru plăcut a le apăra. Dar' a face din această afacere, care la început era neprobabilă, un mijloc de încordare îndelungată — ca se nu șiș de agitațiune, — această procedere nu o pot aproba de loc. (Aprobări în dreapta. Contrașiciri în stînga.)

Da, cauza avea la început caracterul neprobabilității, pentru că publicul din cetatea Agria, în care, fie șiș în treacăt, se află șiș jurnaliști opoziționali cam ageri de penă — a auzit numai în luniu anul următor de o vătămăre comisă în Octomvre anul trecut, prin urmare vătămărea era neprobabilă. (Aprobări în dreapta.)

Mă bucur că prin cercetare nu s'a constatat vătămărea stindardului național, de se constata, eu de loc ca ministrul de interne mi faceam datorița față cu toate deregătoriile din Agria, introducîm adecă cercetarea contra lor, dacă nu mi-ar fi raportat. (Aprobări în dreapta, ilaritate în stînga.)

Și pot să asigur pe acei domni deputați, cari se află într'o dispoziție sufletească veselă în urma declarațiunii mele, că dacă s'ar întempla într'adevăr asemenea neglijențe — sperez însă că nu se vor întempla — funcționarii nu vor avă să ridă, ci se vor căi. (Aprobări în dreapta.)

Di antvorbitor a vorbit de puterea clicei militare, a vorbit cu părere de rău de neîncrederea sa față cu respectul ce-l întimpină constituțiunea noastră la majoritatea corpurilor ofiteresc și a șiș, că deși în principiu nu este amicul armatei e comune totuși regretă această stare și raporturile încordate între națiune și membrii armatei Asupra punctului, că procederea mea nu se regulează de nici o clică militară, nu discutez. Simt că-mi împlinesc datorița cătră ori șiș cine, prin urmare șiș cătră armată, — clici nu cunosc.

Dar nu pot aproba expresiunile ce se fac în această casă contra membrilor unei corporațiuni ce șiș are rădăcinile sale în legile noastre. Aceste expresiuni nu servesc spre onoare. Nu aflu corect aceasta, pentru că nu este onorific a șiș despre majoritatea membrilor dintr'o corporațiune legală și patriotică, că nu se poartă cu respectul cuvenit față cu legea și constituțiunea țerei.

Trebuie să declar, că între majoritatea națiunii și între armată nu există nici o încordare, dacă ar exista, ne am afla în fața unei aparițiuni din cele mai triste și togma pentru aceasta eu am convingerea, că aceia, cari nu cer numai pedepsirea escelor comise de unii particulari, ci atacă corpora-

țiunea întreagă, comit o crimă contra patriotismului. Vă rog să nu faceți aceasta și să-mi credeți, că particularii, cari comit escese, vor fi pedepsiți, (Strigări în stînga estremă: Da, pedeapsa lor va fi acea, că vor avansa!) și atunci nu va pot fi vorbă de rapoarte încordate (Aprobări în dreapta.)

Și în sfîrșit recomandîndu-vă să primiți propunerea comisiunii și să respingeți propunerea de amănare observ că domnii deputați, a căror invinuirile ascultăm cu liniscea îndatinată, să șiș amintească adevărul că „acela care se aprinde de mînie, dovedesce deja prin aceasta, că dreptul nu e pe partea sa. (Ilatitate și aplause în dreapta.)

Ios. Madarász cere substerne-rea protocollelor și actelor, pentru că parlamentul se poată cerceta, dacă ministrul de interne și-a făcut datorița sau ba.

Szederkény după un lung discurs, în care combate espunerea comisiunii asupra modului, cum s'a vătămăat stindardul, face contrapropunerea, că petițiunea cetății Agria să se transpună ministeriului de interne cu îndrumarea de a introduce o cercetare și a raporta la timp despre rezultat. Într'at artic. V: 1878 nu ar cuprinde dispoziții suficiente pentru pedepsirea militarilor, cari vătămă emblemele țerei, guvernul se provoacă a substerne un proiect de lege despre scutirea onoarei naționale.

Aug. Pulsky se mulțemesce cu declarațiunea ministrului president, cere însă ca acesta să aibă mai multă deferență cătră opiniunea publică, să stăruească a sugruma în nascere nelinisirile publicului pentru că altfel se produce o destrucțiune morală în popor. Guvernul să fie mai sincer, căci duplicitatea nu poate avă consecuente bune.

B. Orban învovătesce guvernul că acopere escesele militarilor din armata comună comise contra stindardului național și contra cetățenilor. Dar națiunea va șiș de dea odată stindardului insultat satisfacțiunea cuvenită. Până ce va veni această șiș mare părțitorii sistemei actuale să șiș aleagă alt stindard. Oratorul spri-nesce contrapropunerea lui Szederkény.

Iul. Gullner voiesce să se reverse lumină asupra acestei stăceri. Militarismul nu trebuie să formeze un stat în stat, faptele lui încă sînt subordinate suveranității națiunii. În cauza din discuțiune nu se scie apriat, dacă ministrul lui s'a comunicat numai rezultatul sau și actele cercetării. Dacă ministrul nu a studiat actele, aceste trebuie substerne camerii. Numai claritatea deplină poate restabili buna înțelegere între militari și civili.

C. Thaly amintesce casei, că în articolul de lege fundamental XII: 1867 se șiș lămurit: ministeriul comun de resboiu cesar și regesc, dar cu toate aceste ministeriul de resboiu se adresează în actele sale neconcentit așa: „ministeriul comun ces. reg. de resboiu”. Dacă ministrul presid. ar avă influența pretinsă, el ar fi introdus particula „și” între cuvintele cesar-reg. dar el n'are nici atîta in-

fluentă și spre batjocura legii organice militare comune se titulează tot cesare-geșci, în loc de cesare și reg.

Debaterea se amână pe ziua următoare. (Va urma).

O pagină de istoriografie română.

„Timpul” din București aduce în numărul său de Vineri 5/17 Decembrie următoarele:

„D. Dimitrie Sturza, raportorul comisiei senatului pentru redigerea răspunsului la discursul tronului, a cetit în ședința dela 1 Decembrie nu numai proiectul de răspuns, ci tot odată un fel de espunere istorică a fazelor prin care au trecut Moldova și Țeara românească, cele două corăbii pe o mare purăa turburată, până s'ajungă la domnia ereditară.

„Raportul d-lui Dim. Sturza prea e frumos pentru ca să ne figureze ca o pagină de istoriografie, de filosofie a istoriei chiar în anele literelor române. Calamitatea politică a domniei electivă e descrisă cu colori atât de vii, stabilitatea și dezvoltarea continuativă de sub domniile ereditare e atât de ademenitoare pentru orice spirit, care ținde a vedea păstrându-se bunurile naționale, cari le-am câștigat în curgerea veacurilor, încât nu ne îndoiim, că cetitorii vor urmări cu un mare și meritat interes mersul ideilor din discursul distincului academician. D. Dimitrie Sturza raportorul e fără îndoială un academician adevărat, un om ce scrie multă carte, cu mult temei.”

Aprețierea organului bucureșean ni se pare foarte nimerită: și ținem a face cetitorilor noștri un plăcut serviciu, dacă punem și subț a lor ochi

Raportul

d-lui ministru Dimitrie Sturza asupra proiectului de răspuns la discursul tronului, cetit în ședința senatului dela 1 Decembrie.

Ceștiunea cea mai importantă din mesagiul domnesc, aceea, care dominează pe toate, este aceea a regulării succesiunii tronului.

S'a părut necesar ca ea să fie espusă senatului și țerei în toată întregimea ei.

Nu mult timp după ce principatele Moldova și Țara Românească se constituiră definitiv sub conducerea a unui șir de Domni luptători, viteji și inimoși în ale răboacelor, spirite politice și organizatori în ale păcei, ele trecură preste mai multe secole de pericole grele și de lupte cumplite pentru existența lor.

Eul de mijloc și cea mai mare parte a timpurilor moderne nu reprezentă pentru dănsle decât o lungă dramă de monotonică sfășioare.

Un scriitor al afacerilor românești dicea pe la începutul secolului trecut: Trebuie să considerăm aceste două provincii ale Valahiei și Moldovei, ca două corăbii într-o mare furtunoasă, unde rare orisunturile liniștite și senine.

Multe au fost causele tuturor nenorocirilor, pe cari au suferit patria și poporul nostru. Puține însă au contribuit a le mări și a le face mai periculoase ca incertitudinea, care a existat asupra succesiunii domniei.

La început, Principele românesc avură ereditatea tronului în familia Dragoșilor și ale Basarabilor. Această ereditate însă nu era bine și pe deplin stabilită. Cu toată importanța și greutatea, de care se bucurau amândouă familiile domnesci, boerii cei mari ai timpului aveau destulă influență, pentru ca principiul eredității tronului să fie adese șuguit până în temelie. Astfel se iviră, putem dice, chiar din capul locului, tot felul de pretendenți la tron, — fie în contra părinților, — frați în contra fraților, — și chiar străini de ginte și de țeară.

Când însă cele două familii domnesci se stinseră, Principele românesc deveniră cu desăvârșire monarhii electivă.

Miseria adusă de electivitatea scannului domnesc o scim și o cunoaștem cu toții, nu numai din istoria mai depărtată a patriei noastre, dar și din cele vădute și pățite de noi până mai dăunăși.

Și nici nu putea să fie altfel: căci electivitatea tronului este una din cele mai pernicioase instituțiuni politice; mai periculoasă la un popor mic și într'un stat inconjurat de ginți și de monarhii puternice.

E bine, e chiar necesar, să ne aducem astăzi aminle, spre eternă înținare de minte, situațiunea ce se crează unui stat prin domnia electivă, relele de cari am suferit noi din această cauză, și cari ne-au adus până la marginele unei prăpăstii, în care eram destinați a perici ca stat și ca națiune, dacă nu neam fi oprit la timp.

În state cu domnie electivă, pasiunile sînt continuu ațitate și cetățenii trăesc neconținut în ură, în invidie, în iniimicije unii cu alții. Fiecare se pregătesce sau pentru a resturna o domnie sau pentru a succede la o domnie. În luptele neînconctate ce urmează, fie în timpul unei domnii, fie la o vacanță de tron — interesele persoanelor joacă rolul principal, ear binele public, viitorul statului și al națiunii, sînt uitate și părăsite. Dar există cel puțin siguranța, că domnia va fi încredințată cetățanului celui mai capabil, celui mai bun, celui mai demn, celui mai cu frica lui Dumnezeu! Dar alegerile sînt totodăuna și peste tot locul cu foarte rari excepțiuni, rezultatul unor intemperi neprevădute sau a unor intrigi uricioase. Viața politică nu mai este pentru cetățeni o concurență a tuturor pentru asigurarea, consolidarea dezvoltarea și mărirea morală socială și economică a patriei, ca se resumă în cele din urmă numai în pasiuni mici, în cari răutatea, invidia și egoismul joacă rolul principal, numai în ure și mâni înflăcărâte ai numeroșilor aspirații la domnie și ai partisanilor lor. Un țel mai înalt, o idee patriotecă, adese nici la umbră nu poate respira. (Va urma.)

Atentatul contra lui I. Brătianu.

Am publicat prima versiune a atentatului comis asupra d-lui Ioan Brătianu. După ultimele noastre informațiuni, dice „Romanul” sînt oarecari îndreptări de făcut la acea versiune; crima s'a severșit în îngrijirile următoare:

Președintele consiliului, eșind din grupul de deputați, cari umplea peronul în momentul eșirei din cameră, se îndreptase singur spre intrarea centrală a Camerei, ca să se ureze în trăsura. După ce făcuse vre-o zece pași, ajunse lungă asasin atât de aproape în cât se cam lipi de dînsul. În acel moment ucigașul scoase cuțitul și lovi; cuțitul pătrunse nu numai paltonul și cherochol, dar tăie chiar cămașa și atinse foarte ușor pelea. În repede a mișcare, prin care d. Brătianu își scăpă atunci viața, tășul cuțitului se rupse în patru bucăți. În acelaș moment domnul Brătianu apucă cu puterea de piept și de braț pe asasinul; acesta încercându-se a mai lovi, rani la obraz și la cap pe președintele consiliului, după toată probabilitatea numai cu bucată de cuțit ce mai rămăsese lungă mâner. În acelaș moment mai mulți deputați, între cari primii erau domni Goga, Securie, Cenciuc, Sergiu, precum și ușierul dela intrare, apucară pe asasin, scotîndul din mâinile d-lui Brătianu.

Ruperea cuțitului, care a fost o mare fericire, se datorese faptului, că acel cuțit fiind lung, subțire și călit foarte iute, și mișcarea d-lui Brătianu foarte repede, pe când verșul era oprit pe piept, isbiră dată asupra'i îl făcî să sară în bucăți.

Coresondențe particulare

ale „Telegrafului Român.”

Viena, 18 Decembrie. Au pătînt? Cine? Politicii cei iscușiți ai noștri,

cari după ce au asigurat (!?) germanismul Nemților se apucaseră de altă treabă. Începuseră în diaristică și în reprezentanțe, a da curții lecțiuni de unde se'i cumpere principiile de coroană mobile. Asigurările maresalului de curte, că numai ce nu se poate procura din Viena, se procură dela Paris, nu mai avură credem. Înțelepții noștri de aici trebuiau să trimită la Paris spre a se convinge în fața locului, dacă este și ce este comandat de acolo pentru principiile de coroană. Vreau să arate industriașilor noștri cât i doare de dînsii. Principiile de coroană, după judecățile „bărbaților noștri de stat”, trebuia se comandat tot de ce are lipsă pentru cașla la industriașii noștri până la bumbușca cea din urmă. Aceasta era parola dîilei în aceea parte a presei, care se dice a constituționaliilor, și aceasta agita representațiunea comunală până sus la primariul Vienei, când discuta asupra balului festiv, ce avea să se dea în operă cu ocașiunea nuntei principiilor de coroană.

Dar ce să veți? primariul Dr. cavalier de Newald capătă fiind încă în ședința următoare scrisoare:

„Onorate cavalere! Eruiile și cercetările representațiunei comunale a cetății Vienei cu ocașiunea discutiunei asupra balului festiv din operă, a hotărît pe Maiestatea Sa imperatrală a respingea balul festiv în prea înalt numele său, precum și în numele înălțimii Sale imperiale a serenității principiei de coroană dlui archiduce Rudolf, pe lângă dorința, ca suma preliminară pentru balul festiv, să se împartă între cei lipsiți din Viena.

„Pentru a se promova scopul acesta cu mai multă fecunditate Majestățile Lor, împăratul și imperațeasa, dedică preașgurilor suma de douăzeci de mii floreni și înălțimea Sa imp. serenissimi principiei de coroană dl archiduce Rudolf așjiderea douăzeci de mii de floreni.

„La ordinul preaiant am onoare a te încunoscînța pe on. Dta despre aceasta spre a face mai departe dispozițiunile necesare.

„Primiți on. Dle asigurarea consideratiunii mele cele mai perfecte. Viena 14 Dec. Taaffe m. p.”

Apă mai rece de cât aceasta nu se putea turna pe capul Vienesilor. Acum au vădut ei, ce au făcut și consternațiunea lor a fost cu atât mai intensivă. Înșiși aceia, cari agitau mai nainte din toate puterile, se căiesc de ce au făcut.

Nu mai seracii Vienei se bucură. Ei din netaclut unora, cari vreau să facă mai bine decât bine, pe neașteptate se trezesc cu suma de 80,000 floreni (40,000 fl. erau preliminară dela cetate pentru balul festiv) de împărțit între dînsii.

După căința s'au început între cetățenii altă agitațiune: contra primariului și a comitetului festiv, silindui pe acestia să demisioneze. Agitațiunea este nutrită de fama, că principiile de coroană s'ar fi decisis, a celebra cununia Sa în Brusela.

Foaia, în care se publică ordinațiunile privitoare la armată, publică denumirea a opt sute de sublocotenenti în rezervă. În șirul acestui lung al destinațiilor voluntari și cadefi de rezervă a la purta portepel de aur sînt puține nume românești.

În Austria, după „Parteitaguri” au urmat „Bauerntaguri”. Va să dice conferențe de țărani-plugari. În 27 l. c. are să se întrunească o conferență generală de țărani în Linz, unde se va vorbi despre regularea dărei fundamentale, despre aplicarea justiției cu privire la populațiunea dela țeară și despre dreptul electoral al comunelor rurale. Țărani din părțile aceste sînt foarte avuți și luminați. O foaie de aici ne dă un estras din-

tr'o cuvântare roșită într'o adunare parțială (Ried) de un țaran. Din aceasta se vede, că s'a pornit o reacțiune contra spiritului de partidă dintre deputații senatului imperial.

Bucovina.

(Cor. orig. a „Telegrafului Român.”)

Cu bucurie s'a răspîndit pe aicea vestea înbucurătoare, că s'au găsit încă câte-va dame române, cari păstrând încă naționalitatea lor au format un club național social. Acest club cât de unic ni se pare el totuși are scopuri foarte nobile.

Dănsule cele mai însemnate cu ficile lor convin fie-care săptămînă odată la un loc. Aci convorbesc în mod social lucrurile necesare. Prin convorberea aceasta uită întăiu supărările casnice, apoi se îndeletnicesc în vorbirea perfectă a limbii române. Acest lucru de pe urmă este după părerea noastră unul din cele mai însemnate. Că dacă ar s'ci damele noastre cât pot ele să lucre pentru binele națiunii numai dacă ar pută vorbi românească, apoi ar înveța cu toată silința și s'ar îndeletnici cu toată sirgînța, și nu s'ar înștrăina pe și ce merge de dînsa.

Ușor trebuie să fie ajutorul acesta a cămri activitate consistă numai simplu din conversare. Da! el este foarte ușor dar cu atâta mai însemnat. Aușți deci din ce consistă ajutorul acesta. Mergînd damele în tîerg la cumpărare, să vorbească fie care numai românească cu vîndătorii, și să introducă prin aceasta — cu multă trudă va fi aceasta de bună samă împrumută și va și costa mult timp — limba română ca limba de comertiu. Ca să se ocupe bărbații cu aceasta, întăiu nule este posibil (!) apoi an ei alte afaceri, cu cari trebuie să și bată capul. Deci damele sînt necesitate de a întreprinde acest lucru. Căci noi observăm, că limba de comertiu la popor este numai limba ruteană, măcar că cei mai puțini sînt Rutenii și cei mai mulți Români și Germani. Dar aceasta vine dela activitatea femeilor rutene, cari venind în tîerg nu vorbesca altă limbă decât numai cea ruteană. Și dacă se întemplă, că unul din vîndătorii nu pricepe limba aceasta, apoi ele nu numai că nu cumpără nimic dela dînsul, dar l și privesc de tot injositoriu și dice: „dummer Bauer”.

Ce obrăznicie! par'că toți trebuie să se scie într'o țeară românească o limbă străină, o limbă care n'are nici o relațiune cu dînsii, și pe cari ei ar asupri-o dacă nu ar fi necesități să o vorbească.

Din cauza aceasta este acum o limbă ruteană în popor, numai prin tîerguri atât de încarnată, că numai cu trudă și răbdare se va pută earăși reintroducere cea română, și prin dînsa desrutenisirea poporului.

Și cât de frumos ar fi dacă damele s'ar pută odată țali a fi reintrodus limba română ca limba de comertiu. Atunci le-am privi nu numai ca maice a copilor lor, ci și ca maice a națiunii, și prin aceasta și-ar dobândi ele pentru tot timpul recunoșcerea și mulțămirea cea mai mare a națiunii.

Și aceasta nu este așa de greu de ajuns, cum se pare. Ar trebui numai ca fie-care damă, fie ea din orice stare, să vorbească, venind să cumpere ce-va, ori la popor ori prin du-ghe, numai românească. Și cu mirare vor observa D-lor, că cei mai mulți îi vor pricepe, fiind ei Români, au numai scind ei limba românească. Nu trebuie să se rușineze însă, un fapt ce provine foarte adeseori, de a vorbi într'o țeară românească o limbă străină, cu atât mai mult s'ar conveni ca să vorbim noi limba noastră și să punem prin aceasta piedecă lătrei limbii străine.

Aceste idei deci se urmăresc „onorabila societate de dame” pentru care vom fi totdeauna recunoscători și le vom sta totdeauna întruajutoriu apărând drepturile lor. Impunând deci dor într-o seară socială aceste idei cu glume și șagi se va preface așa o seară într-una din cele mai frumoase, și petrecerea va deveni splendidă. Deci se urmează frumoasele flori ale Bucovinei, cari a înflorit pe pământul strămoșesc și cari conțin în sine sămânța curat națională, ear' nu ca alte aduse de veneturi din alte părți și se aducă această societate la un renume, ca se se poată bucura și fâli în fața lumii, fiind Dor întâile dame, cari au venit la idee de a forma societăți national-sociale de dame, care se vor bucura de o mare lătare atât aici în Cernăuți cât și pe alte sate.

Auăm însă cu părere de rău scirea, care vibrează prin aer, că acest club slăbește și se poartă cu ideea de dizolvare, din cauza unor dame. Regretul ar fi general când îndată după început ar urma sfârșitul.

Vădând deci damele simpatia, ce au câștigat-o prin faptul acesta, ar trebui se reziste tuturor invasiunilor sortei, și prin primirea altor dame vrednice, se înmulțească cu cât pe atât, altă parte se micșorează numărul lor. X.

Duplică la replică.

Sibiu 7 Decemvre.

Onorată Redacțiune! După-cel D. Dr. A. P. Alessi în Nr. 95 al foaiei de aici „Observatoriulu” afirmă sus și tare, cumcă eu dimpreună cu onor. Redacțiune a „Teleg. Rom.” am comis un asasinat moral în contra d-sale*) vine în Nr 96 al acelei foi și explică pe lung și pe larg acest nou specimen de asasinat. Am parcurs cu multă atenție espectorările dlui profesor Alessi pentru că eram foarte curios, a vedea ce e propriamente aceea, prin ce d-sa vede nimicită pe furisul „onoarea și reputațiunea” sa?

Cu cea mai mare părere de rău trebuie însă să mărturisesc, că prelungă toată bunăvoința nu pot adera la teoriile dlui Alessi, nice în ce privește meritul, nice în ce privește veredile și explicațiunile sale; prin urmare caută să rămân prelungă cele dișe în Nr. 102 al „Tel. Rom.”

Cestiunea e următoarea: În ședința I a adunării generale a Asociațiunii pentru cult și lit. p. rom. am făcut o mică propunere referitoare la unele neregularități în modul ținerei ședințelor comitetului central. Propunerea aceasta am basat-o pe fapte scoase din actele oficiale ale asociațiunii și am pus-o dimpreună cu motivarea ei în scris pe masa adunării generale. Venind în ședința II rëndul la verificarea procesului verb. al ședinței prime am văduț spre marea mea mirare, că motivarea propunerii mele stătătoare din șese șire s'a delatrat, și în locul ei s'a pus în proces. verbal o frază palidă, carea dedea propuneri mele o culoare ostilă, malicioasă și copilărească**). Sub decursul verificării am reclamat în ședința publică și am pretins stergerea acestui surogat, ceea ce a și urmat. După adunarea gener. vădundem atacat în mod vehement de către raportorul foi „Observatoriulu” în firul apărării mele am amintit și interidental acesta și am diș, că

*) Noi n'am dat loc în coloanele noastre replici dlui Alessi, pentru că din replică am văduț, că ea nu contribuie la lămurirea unei afaceri ci intran mod cutezat, care dlui A. nu' face mare onoare, lungesc polemie. Acum după ce s'a aflat o fonic, care a dat surse la sporișor vorbe, n'avem ce face, trebuie se deshidem coloanele noastre pentru îndreptarea celor schimonosite de dl. Alessi. Red.

**) Motivarea mea a fost aceasta: Considerând că onorabilul presidiu a fost necesitat, a fi în mai multo rënduri ședințe și cu mai puțină de 6 membri al comitetului, ceea ce e în contra §-lui 31 din statute; considerând că între membri sunt și de aceea, cari abia au participat în decursul unui an la 2-3 ședințe, ceea-ce documentează o desinteresare eclatantă față de afacerile asociațiunii propun etc. Fraza surogată de notariat sună: „Spre a se efectui o cercetare mai regulată a ședințelor comitetului, propun etc.”

motivarea propunerii mele s'a falsificat din partea notariatului.

Di Alessi află, că eu prin aceasta l'am numit: „falsificatoriu de acte publice, că i-am asasinat onoarea și reputațiunea” și lăsa cur liber jaluzii sale susceptibilități în suscitării numerai foaiei „Observatoriulu.”

Pentru acea parte a onor. public, care va ceti cu atenție spectatorarea dlui A. nu e de lipsă să mai perdem timpul cu comentare. Di Alessi dișe și recunoaște însuși, că densus „când a redactat procesul verb. din ședința I a lăsat afară motivarea făcută de mine ca propunătoriu, și în locul acelea a pus pe scurt ca introducerea numai scopul, ce a prepus cumcă eu urmăresc prin propunerea mea. Atăta e destul; pentru că atăta și nimic alta am susținut și a-rătăț și eu în nr. 102 al „Teleg. Rom.” — adecă: cumcă ce a fost al meu, ce a fost genuin, dl Alessi a „lăsat afară”; ear' ceea ce a pus dl A. în locul aceluia, nu a fost al meu, nu a fost genuin. În merit și în fundament sântem dară pe deplin de un acord cu dl Alessi și n'ași avă de a adauge nici o iotă. Deoarece însă dl profesor des-fășură două teorii nouă asupra conceptului acestui fapt și asupra oficiului notarial într'o adunare publică: afu de lipsă a'mi espune și vederile mele în privința acelor, cu atât mai vârtos, fiindcă se abat mult dela ale dlui profesor. A „lăsa afară” o parte dintr'un act public d. e. dintr'o propunere cetită în ședința publică și depusă în scris pe masa adunării — și anume motivarea, așa dară fundamentul ei, și a pune în locul aceleia părerea sa subiectivă de „introducere: aceasta dl Alessi o numesc „scurtare”, abreviată și o află pe deplin justificată prin aceea, că „notariul unei adunări publice nu e stenograf.” Eu din al meu punct de vedere sum de părerea, că „lăsa afară”, pe românește: a șterge, a delătura ceea, ce se află într'un act și a pune ceva în loc, ce nu s'a aflat în acel act — nu însemnează abreviată. Mie această procedură mi se pare, că seamănă mai curând cu maniera cucului, care scoate („afară”) 2-3 oușoare din cuibul păsoreții spre a face loc unuia de al seu; ori cu manipulațiunea aceluia cărcimariu, care scoate o parte din vinul din butelie, toarnă apă în locul lui, și totuși lasă pe butelie inscripțiunea de mai nainte. Dacă dlui Alessi din punctul seu de vedere — adecă ca profesor de istoria naturală — i place a numi atari fapte: abreviată, apoi abia bunăte a'mi concede și mie să le numesc din punctul meu de vedere ca jurist după terminologia mea. Insistând ambii la conceptele noastre înră-dăcinate înzadar vom face filologie, pentru că până e lumea nu ne vom înțelege. Dacă dară dlui Alessi nu' place cuvântul „pipă”, dișă d-sa „lulea”; eu mă mulțimesc cu aceea ce a mărturisit dl A. însuși, cumcă în tot casul e vorba despre un obiect, ce nu miroasă a ambră.

Pentru teoria sa de „scurtare” sau abreviată argumentează dl Dr. Alessi astfel: „Motivarea am ținut-o de superfluă” am lăsat-o afară; apoi aceea ce nu există, eu așa cred, că nici nu se poate falsifica.” Când ași fi avisat și eu la întorcături și sofisme, ași pută responde dlui A. cumcă chiar și singura „lăsare afară”, ce o spune densus însuși, după conceptele noastre de toate di-lele — falsificare. Mi se pare însă, că dl A. la silogismul acesta al seu a uitat de o premisă nu cu totul neînsemnată, adecă: cumcă densus în locul motiverii mele a pus „introducerea sa” — după cum spusese însuși mai sus. A trebuit dară să existe motivarea mea dacă d-sa a avut ce „lăsa afară”; esistând însă motivarea, s'a putut chiar și după logica dlui A. falsifica, va se dișă s'a putut pune în locul unui pasagi, unor cuvinte genuine, altele neguine — false, precum pune cucul oușele sale ca să le clocească alte paseri, și cărcimariul apă ca să o bea oaspepeții în loc de vin. Spre susținerea acestui silogism se provoacă dl A. la procesul verbal publicat prin dișe și dișe, că „după cum se vede la punctul X s'a sters și mica introducerea, ce a făcut densus la propunerea mea” — ergo nu există motivare, prin urmare n'a fost ce se falsifică. Aici însă mi

se pare, că i se înecă ștețele dlui A. Procesul verb. ce l'au publicat dișarele, e cel verificat, v. s. d. cores, îndreptat de adunarea gener. Îndreptarea însă a consistat la locul acesta togma în aceea, că adunarea generală a șters ce a fost fals, adecă „mica introducerea” a notariatului.

(Va urma.)

Varietăți.

* (S'a transferat) dela rezervă la honvești dl sublocotenent Nicanor Macavei.

* (Bilete de vênat). Referitor la estradarea biletelor de vênat ministrul de finanțe a adresat cătră toate municipiile țerei un ordin de cuprinsul următor: ca, până la crearea legii nouă despre darea pentru petreceri de vênat, tuturor acelor partide, cari voiesc ași reinnoi biletele de vênat, precum și acelor, cari voiesc ași scoate aceste bilete pentru prima dată, să li se estradeze adevărințe cu valoare până la sfârșitul lui Iunie 1881, dacă aceștia vor plăti tassele cuviincioase de 6 fl. respective de 2 fl. v. a.

* (Anunciulectoral). Clubul alegătorilor români din municipiul Turda-Arieș s'a constituit în 11 Novemvre a. c. Alegătorii români din acest municipiu sânt rugați prin aceasta a cerceta cât mai des intrunirile clubului, cari se țin regulat de 3 ori pe săptămână: Sâmbăta, Duminea și Mercuria după ameași. Localitatea clubului se află în otelul „La coroană” în piața Turdei.

* (O rectificare oficioasă) ne a venit din Făgăraș, dto 16 Decembre n. având următorul cuprins: „Vestea lăiută în jurnale: cumcă și în Făgăraș s'au ivit mai multe casuri de boala vârsatului se rectifică într'u acolo, ca în acest comitat au obvenit numai vr'o câteva casuri speciale și nice decât în mod epidemic, și de present nu există nici un cas de acea boală.”

* (Mulțămită publică). Ca mulți alți creștini credincioși ai bisericeii și religiei noastre dreptcredincioase răsăritene din diferite părți ale arhidiecesei noastre și din diferite comune parohiale gr. or. cari văduț necesitate de vestiminte și alte obiecte sante pe la bisericile lor, a căror credincioși și membrii și densus erau și sînt, — și fără care vestiminte și obiecte serviciul divin nu se poate severși despre care adevăr fiind convinși, mulți credincioși — după cum foarte des cetim în preiutit dișariu „T. R.” — au jertfit și sacrificat pe seama sântelor bisericeii obiecte prețioase, și mai cu samă de acele, pe care le aflau mai necesare în biserica lor. Drept aceea și credincioșii creștini ai bisericeii gr. or. din comuna parochială Varmaga văduț necesitate pentru o sântă Evangelie în biserica noastră, au contribuit mulți din trêșii după putință și așa s'a putut procura aceea din tipografia noastră arhidieceșană gr. or. din Sibiu cu prețul de 21 fl. 72 cr. cu post-porto laolaltă, și care s. Evangelie în adevăr este legată, foarte fin și elegant a cărei tablă (pârșei) sunt îmbrăcate cu un „toc” negru frumos și plăcut, pe carele deasemenea este o cruce mare aurită. Pentru procurarea aceleia anume au contribuit următorii: Petru Poenariu 1 fl. 50 cr., Anghel Ursu 1 fl. 20 cr., Ioan Poenariu 1 fl., Dumitru German 1 fl., Ioan Feran 1 fl., Ioan Filimon lui Lazar 60 cr., Anghel Jeleriu 50 cr., Anghel Pitariu 50 cr., Ioan Nicoară cu soția 50 cr., Toma Jeleriu 50 cr., Ștefanică Nicoară cu soția 50 cr., Anghel Popa 50 cr., Ioan Filimon lui Nistor 50 cr., Lazar Filimon 50 cr., Nicolau Filimon 50 cr., George Crișan cu soția 50 cr., Avram Poenariu 40 cr., Ioan Boldor 40 cr.,

Petru Ștef 40 cr., Anghel Feran 40 cr., Petru Blajiu lui Ioan 40 cr., Simeon Popa 30 cr., Petru Filimon lui Ioan 30 cr., Ioan Pitariu lui Ioan 30 cr., Ioan Crișan 20 cr., Ștefan Nicoară I. Iosif 20 cr., Antone Jeleriu 20 cr., Măriuța Filimon lui Ioan 20 cr., Maria Iordate lui Ioan 20 cr., Floarea Filimon 20 cr., Petru Ursu 20 cr., Simeon Maier 20 cr., Ștefan Nicoară 20 cr., Ioan Voica lui Ilie 20 cr., Ioan Nicoară 20 cr., Lazar Iordate lui Ioan 20 cr., Ștefan Popa 20 cr., Eva Nicoară I. Petru 20 cr., Eva Ursu lui Petru 20 cr., Ioan Popa 20 cr., Filip Nicoară 20 cr., Magdalena Cosma 20 cr., Iosif Nicoară lui Ștefan 20 cr., Ioan Blajiu lui Petru 20 cr., Maria Feran 20 cr., Ioan Filimon lui Ioan 15 cr., Popa Ioan lui Danilă 10 cr., George Barbu 10 cr., Ilie German 10 cr., Simeon Voica lui Ilie 10 cr., Dumitru Ursu 10 cr., Ioan Iordate lui Georgie 10 cr., Ioan Ursu lui Todor 10 cr., Petru Gezen 10 cr., Anghel Ursu a Catal. 10 cr., Petru Nicoară 10 cr., Magdalena Iordate 10 cr., Sofia Cosma 10 cr., Ana Pitariu 10 cr., Avram Ursu a Catal. 10 cr., Anghel Jeleriu lui Ioan 10 cr., Petru Boldor lui Ioan 10 cr., Ioan Jeleriu (rot.) 10 cr., Nicolae Pitariu 10 cr., Magdalena Ursu 10 cr., Petru Jeleriu 10 cr., Măriuța Mateș 10 cr., Simeon Blajiu 10 cr., Petru Voica lui Ioan 10 cr., Ioan Magda 10 cr., Maria Magda 10 cr., Susana Ursu 10 cr., George Popa 10 cr., Eva Blajiu lui Ioan 10 cr., Ioan Trepteș 10 cr., Maria Ursu 10 cr., Ioan Blajiu lui Miron 9 cr., Agația Magda 8 cr.

Suma totală 21 fl. 72 cr.

Subscrisul în numele comitetului parochial din această parochie și ține de datorință, a esprișu simeonului contribuenți cea mai viuă mulțămită, rugând pre tot creatorul, ca să se reverse darul și îndurarea sa preste densus, să binecuvinte ostenele lor și să înmulțească fructele lor, ca astfel prisoindu-le se poată contribui de multe ori pentru podoba casei lui D. deș, pentru mântuirea sufletelor lor, și într'u cineștași întărirea prea sfințitului nume al Domnului Dumneșului și Mântuitorului nostru Isus Christos. Doamne! pre cei ce iubesc podoba casei Tale, Tu pre acei îi preamăreșcu cu Dumneșească puterea Ta.

Varmaga 4 Decemvre 1880.

Simeon Filimon m. p., paroch gr. or.

* (Cutremur în Brașov). Sâmbăta în 11 Dec. n. pe la nouă și jumătate seara s'a simțit în Brașov o sguidură domoală de pământ, care începând în mod foarte lin și undulătoriu, eară după o mică paușă ceva mai puternic a ținut vre o 2 minute.

* (Fulger). În 15 Dec. n. pela 10 oare seara s'a văduț la Mediaș și giur fulgere pe cer în direcția sud-estică cu toate că noaptea era luminată de lună și cerul foarte senin.

* (Călătorie de plăcere) pe serbătorie crăciunului se va arangia dela Sibiu până la Viena de întreprindătoriu G. Schroekl cu prețurile incolo și incoace: pe classa II. 42 fl. 20 cr. și classa III. 28 fl. 86 cr.

* (S'a esarendat) vama, ce se plătesce în Brașov pentru starea cu mărfuri în piață, cu 12,252 fl. 41 cr.

* (Atentat de post.). În 13 Dec. n. doi tâlhari au atentat carul postal între Sükösd și Hajos; cocierului postal i'a succes, a arunca la o parte pe un atentator și a merge repede mai departe pre când al doilea tâlhar a tras asupra fugătorilor mai multe focuri.

* (Artisti unguresci). Teodor Lehoczkya a aflat decurând într'un archiv familiar un document latinesc, în care regele Ștefan Batory a oferit pictorului seu de curte, Toma Turbulia, titlul de nobil cu pre-

dicatul „Czegan“ dându-i tot deodată și casă și curte în Alba-Iulia. Asemenea și prepositul Bubics a dat de curând în galeria de pictură din Munich, de un chip, care fiind o gravură de aramă dintre cele mai vechi încă este făcut de un artificie unguresc cu numele Ioan Ruda născut din Cașovia. Dl Bubics fotografând acest chip, care reprezintă fortăreața din Agria, l'a trimis academiei ung. în copie fotolitografată.

* (Vărsatul.) Ni se scrie din Simon dto 4/16 Decembrie 1880. Onorabilă redacție! Din cauza morbului de bubat ce a izbucnit în Bran, după constatări făcute de medicul cercual, preraura Branului cu ordinul seu dto 15/12 1880 Nr. 4309 a ordinar sistarea prelegerilor și închiderea scoalelor confesionale atât din Simon cât și acelor capitale din centrul Branului pe timp nedeterminat.

* (Fearăle selbatice) în unele ținuturi se înmulțesc în mod îngrozitor. Așa lupii în comitatul Hunedoarei sar țina la ameați asupra vitelor de casă. Asemenea se întâmplă și în comitatul Sohl. Din ambele aceste comitate s'au trimis reprezentanții la guvern cu rugarea, a li se da învoirea mai înaltă spre a se ține goane generale contra acestor feară selbatice.

* (Bătrânețe adânci.) În Lugos omul cel mai bătrân este țeranul român, Certan, care născându-se în 14 August 1780 și servind ca militar în armata regulată 20 ani a petrecut toate bățile cu Napoleon I.

* (Influența muziceii asupra oilor.) Foarte des se povestesc exemple, cari constată faptul despre influența muziceii asupra animalelor. Unul din aceste exemple convingătoare găsim în biografia vestitului compozitor Haydn. O dată făcând o escursiune în văile Lombardiei cu o mulțime de tineri, muzicantii ca și el, unul din ei, vedând o turmă de oi a scos flautul său și a început să cânte o doină pastorală. Oile, cari mergeau cu capetele pre pământ fiind ostenite de căldură și de pravul ridicat prin turmă, la primul sunet al instrumentului, ridicaseră capetele, se opriseră lângă muzicant ascultând cu o mare atenție cântecul său. Când tânărul muzicant a finit cântecul turma nu se mișcă, așteptând un cântec nou și numai bastonul păstorului a putut să le pună din nou în cale. Când turma s'a depărtat dela cântăreț la o distanță de vr'o de ce pași, muzicantul ear a început un cântec și în același moment toată turma s'a reințors la densusul cu toată rezistența desperată a păstorului, care se opunea la aceasta.

* (Oameni electricei.) Sânt rase de oameni la cari electricitatea animală la nice an-timpuri se ridică la un grad de necredut. Această facultate a organismului uman depinde cum se vede și dela clima, în care el locuiese. Așa de exemplu în Canada, unde clima este foarte uscat și rece, după declarațiunile țiarului, „Lancet“, foarte des se poate vedea oameni, cari luându-se de mâni au facultatea, de a stoarce prin acest gest schintei de electricitate pe vârful degetelor mânilor unite. Vestitul călător din Africa dl Mitchehn ne nărezăză fapte și mai curioase în această privință; așa de exemplu el țice că i s'a întâmplat o dată, în timpul călătoriei sale prin Africa centrală de-a lavi cu bicu pe un Negru, care furase dela densusul o pușcă, mirarea sa a fost foarte mare, când din corpul Negrului lovit a eșit trăsniind o mulțime de scantei electrice. De atunci el a observat, că pelea neagră a unor popoare din Africa are o facultate excepțională de a stoarce schintei electrice prin simplul con-

tact al unei mâni calde asudate cu pelea goală a Negrului.

(O femeie cu barbă) a murit în New-York. Această femeie era născută la Pembroke, în 1824, și se numea Rebecca Westgate. Până la etatea de 44 ani avea numai puțin păr; a doua ții, după ce implini acești 44 ani, se pomeni dimineața cu o barbă foarte mare, deasă; în zilele următoare ear creșcea din ce în ce până când ajunse la o lungime de 1/2 metru. În zadar nenorocita femeie întrebuința toate unșorile, pomadele, pentru de a se scăpa de acest ornament al bărbaților; ea nu putu de cât a trăi cu această barbă, care creșcea mereu, încât la moarte-i tot pețul, până apropo de glesnele picioarelor, era acoperit.

* (Aurora boreală.) Pe la 11 oare seara în 27 Octomvri în Deva și giur s'a observat acel rar și frumos fenomen ceresc. Durata lui a fost de 1 oră.

* (Muntele Vesuv) varsă earăși foc de câte-va țile; lava se revarsă la vale în cantități de distanțe mari. Naturalistii vor vedea dacă erupțiunea Vesuviului stă și astădată în comunicațiune cu marele cutremur.

* (D-șoara Elena Pedure) „Kronstädter Zeitung“ scrie: amabila noastră concetațiana debutează în Cernăuți ca cântăreț și actrice cucces strălucit cu în societatea teatrală a directorului Fr. Dorn. În opera intitulată „Fledermaus“ joacă d-șoara Elena Pedure cu astfel de efect, încât fu chemată de mai multe ori pe scenă și sub aplausul cel mai mare, trebuî să repeteze mai multe arie. Juna cântăreță, pentru care păstrăm cele mai frumoase suveniruri dela convenirile noastre colegiale, precum și dela alte concerte, și care de atâtea ori ne-a delectat cu amabili voce, intrusec toate condițiunile, pentru ca să devină o artistă de prima ordine. Eată ce serie „Czernovitzer Zeitung“ în numărul din 30 Oct. a. e. „Sânt în viață și în arte aparițiuni, care ori de câte ori le vom vedea deșteaptă, în noi același interes, și aceeași plăcere și mulțămire. În reprezentarea operetei „Fledermaus“ trebuie să accentuăm, că d-șoara Babitzky (cunoscută, publicului din Brașov) a jucat excelent; tot așa a jucat și d-șoara Elena Pedure în rolul Adelei. Am puté țice, că cântă prea frumos ca Adela.“ Același țiar în numărul dela 21 Novemvri scrie: „La reprezentarea operetei de Ferron intitulată „deutsche Kleinstädter“ trebuie să laudăm în prima linie pe d-ra Elena Pedure pentru cântărea ei excelentă; ceilalți cântăreți încă își facură datoria. Publicul chemă de repetate ori pe compozitorul Ferron, pe cântăreți și pe cântărețe pe scenă.“ Din partene nu putem decât să felicităm pe amabila noastră concetațiană pentru succesul acesta, cu atât mai mult, cu cât dănsa a îmbrățășat această carieră numai de două luni și ne exprimăm dorința, ca cât mai curând să o vedem debutând și în mijlocul nostru.

Economic.

Sibiu 17 Decemvre n. Pro hectolitră: Grâu n. 7-8; grâu scăreț n. 5.50-6.50; sâcără n. 5.40-5.80 Orz n. 3.60-4.; Ovăs n. 1.90-2.30 Cușuruz n. 2.80-3.20; Mălai n. 4-5; Cartofi n. 1.60-2; Semănă de cânepă n. 5-6; Mazere n. 9-10; Lințe n. 11-12; Fasole n. 5-5.50 pro 50 chilo; Făină de pâne n. 14; Slănină n. 70-75 Unșoare de porc n. 68-75; Sâbrut pro 50 chilo n. 30-34; Sâde luminări n. 47-50; Luminări de sâ 50 chilo n. 48-56; Sâpan n. 36-40; fân pro 50 chilo n. 1.80-2; Cânepă pro 50 chilo n. 30-35. Lemne vârtose de foc pro metru cubic n. 3.50 Spirit pro gal 55-60 cr. pro chilo: carne de viț 44-46 cr.; Carne de vițel 36-50 cr. carne de porc 40-44 cr.; carne de berbec 22-24 cr.; oară 10 de 25 cr.

Estras din foaia oficială Budapeșt Kőzlöny.

Licitățiuni: în 9. 10. 11. și 12 Febr. apoi 11. 12. 14. și 15 Martie imob. lui Petru Nova și soției sale în Nemuș-Gherlei, în Gherla și Petrihaza (judec. cerc. Gherla); în 12 Ian. și 12 Febr. imob. soției lui Teodor Petrașcu și soți în Drâmbariu (trib. Alba-Iulia); și 28 Ian. imob. lui Nicolau Russ în Monora; în 22 Ian. imob. lui Ioan Vinărsariu în Șorogș (judec. cerc. Aiud); în 21 Ian. imob. lui Vasilie Casioaba în Nadeș (judec. cerc. Reghen); în 12 Ian. și 12 Febr. imob. lui Ludovic Benedek în Borosneu (judec. cerc. Sângiors); în 5 Ian. și 5 Febr. imob. lui George Gunoș în Sais (judec. cerc. Sighisoara); în 22 Ian. și 21 Febr. imob. soției lui Albert Gozny și copiliilor sei în Sănmiclaș (judec. cerc. Gherla); în 31 Dec. și 31 Ian. imob. remasului după Ioșif Szamorzia în Reghen (judec. cerc.); în 29 Dec. și 2 Febr. imob. remasului după Ioan Scherer în Feldioara (judec. cerc. Sghisoara). În 10 Ian. și 10 Febr. imob. lui Ioșif Simon sen în Oros (trib. K. Oșorhei); în 22 Dec. imob. lui Pantilimon Dobria și soți în Sevestri (judec. cerc. Făgăraș); în 30 Decem. și 31 Ian. imob. lui Petru Schuller și soției sale în Șarogș (trib. Ibașfalău); în 27 Dec. imob. lui Șofron Șunca și soți în Lațoc (judec. cerc. Sămărtin); în 19 Febr. imob. soției lui Francis Hollak în Săniacob (trib. Turda); în 25, 26. și 27 Ian. apoi în 25, 26 și 28 Febr. imob. lui Abraam Hersch și soției sale în Cavas, Cărulea și Chelcea (judec. cerc. Șomcuta-mare); în 27 Dec. imob. lui Ioan Schuster (Tomi Hanz) în Dipșa (trib. Bistrița); în 31 Dec. și 31 Ian. imob. remasului după Ioan Vlaik în Sebez (judec. cerc. Huedin); în 10 Ian. imob. lui Adolf Mandel în Kis-Kagya (judec. cerc. Székelyhid); în 12 Ian. și 12 Febr. imob. lui Simion Lazar și soți în Rod; în 14 Ian. și 14 Febr. imob. lui Michail Häcker în Alțina; în 14 Ian. și 14 Febr. imob. lui Michail Grün în Turnșor; în 12 Febr. imob. lui Michail Zäckel în Alțina (trib. Sibiu); în 18 Ian. imob. soției lui Petru Onyilă în Gioagiul de sus (judec. cerc. Aiud); în 4 Ian. imob. lui Pavel Oancea în Rêhju (judec. cerc. Sebez); în 29 Dec. imob. lui Pavel Kadar în Deda (judec. cerc. Sebez); în 29 Dec. și 29 Ian. imob. lui Traugott și Catbarina Draser în Deda (trib. Bistrița); în 19 Febr. și 19 Martie imob. lui Francis Rodosen și soției sale în Altiz (trib. Cisereada).

Bursa de Viena și Pesta din 18 Decemvre 1880

	Viena	Pesta
Renta de aur	110.40	110.65
I emisiune de oblig. de stat dela d'ne drum de fer oriential ung.	82.40	82.50
II emisiune de oblig. de stat dela d'ne drum de fer orient ung.	99.25	99.25
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	86.25	86.00
Imprumutul drumurilor de fer ung. Obligățiuni ung. de rescumpărarea pământului	125.75	125.75
Obligățiuni ung. en clausulă de sorșire	97.00	97.50
Obligățiuni urbariale togeșane	95.75	96.00
Obligățiuni urb. toges. en clausulă de sorșire	95.75	96.25
Obligățiuni urbariale transilvane	94.25	95.00
Obligățiuni urbariale croato-slavonice	95.50	95.75
Obligățiuni ung. de rescumpărarea deșcimii de vin	96.50	—
Datorie de stat austriacă în hârtie	94.50	94.75
Datorie de stat în argint	73.00	73.25
Renta de stat austriacă	87.50	87.75
Sorș de stat dela 1860	131.25	132.00
Acețiuni de bancă austro-ung.	815.00	825.00
Acețiuni de credit austriac	287.80	285.00
Acețiuni de bancă de credit ung. Sorș unguresci cu premii	264.00	264.50
Sorș de regulara Tisei	107.50	108.00
Argint	107.90	108.00
Galbin	5.61	5.61
Napoleon	9.36 1/2	9.37
100 marce nemșeci	58.10	58.05
London (pe poșta de trei luni)	117.70	117.70

Nr. 154.

CONCURS.

Conform ordinațiunei consistoriale din 18 Noemvre a. c. Nr. 3688 B. prin care se dă voie comunei bisericesti Murăș-Oarba, protopresbiteratul M.-Oșorheiului, pentru însutiirea unui

capelan lângă neputinciosul lor paroch Samson Moldovanu, prin aceasta se publică concurs cu termiul 30 Decemvre, 1880.

Emolumentele sânt:

a) jumătate din canonică porțiune care face 12 jugere.

b) jumătate din venitele epitrafiurului;

c) alesul de capelan va purta și oficiul de invetătoriu, pentru care va ave plăta 8 jugere de pământ din moșia donată de Sandu Istinicu.

Doritori de a dobândi acest post sânt aviați conform Statutului organic ași asterne suplicele sale instruate întru înțelesul regulamentului congregual din 1878 oficiului protopresbiteral în Murăș-Oșorheiu.

S'a dat în conțelegere cu comitetul parochial în M.-Oșorheiu, 26 Noemvre 1880.

Parteniu Trombițaș de Bethlen m/p., protopresbiter gr. or.

Nr. 257.

2-3

CONCURS.

La concursul publicat în „Tel. Rom.“ Nr. 108 109 și 110 a. c. pentru parochia de cl. III. Galați nevinđu-se nici un concurent, prin aceasta se publică de nou concurs cu termiul până la 20 Decemvre a. c. st. v.

Emolumentele sânt:

1. Casă parochială cu două odăi, șură și grajd, la care mai aparține și o grădină de un car de cuceruz.

2. Folosirea cimiteriului, a unui feneț de un car de fân, a unui pășnat și arături, în mărime de 2 jugere numit la „Iunca morii“.

3*. dela 140 de case, câte o ferdela de cuceruz sfêrmit, sau 11 cupe de grâu bun.

4. Venitele stolare sistemisate care toate la oaltă apropie la suma de 400 fl. v. a.

Doritori de a ocupa această parochie, au de ași substerne petițiunile instruite conform statutului organic și regulamentului congregual din 1878 la subscrisul oficiu ppresbiteral până la termiul mai sus preficit.

Abud, 3 Decemvre 1880.

În conțelegere cu comitetul parochial.

Ioan Gallu m. p.,
protopresb.

*) În concursul prim s'a pus din eroare numai 40 case.

CONCURS.

La școala confes. gr. or. română din comuna Zorlențiu-nic protopresbiteratul Caransebeșului, are a se întregi stațiunea invetătorească, pentru carea se escrie concurs cu termiul până la finea lui Ianuarie 1881 vechiu.

Emolumentele sânt:

1. Salariul invetătorec în bani gata 250 fl.

2. Două jugere pământ arătoriu în estravilane.

3. Cortel liber cu 3 începări precum și 3/4 jugere grădină.

4. Opt (8) metri lemne.

Doritori de a se aplica ca invetători la această stațiune au săși substearnă cererile lor inzestrate cu documentele provădute în „Statutul organic“ și regulamentului congregual din 1878 inspectoriului scol. gr. or. rom. în Zorlențiu-nic.

3-3

Comitetul parochial.

Epilepsia
(boala grea), șgârçiri, și casurile cele mai îndărține, le vinde în timpul cel mai seurt după o metodă proprie numai mie și totdeauna cu succes, și în scris. Medic special Dr. Helmsen în Berlin N. W., Louisen Strasse 32. Sute s'au vindecut deja.
[66] 22-24